

कृषी क्षेत्रात महिलांचा कार्यक्षम सहभाग वाढविणे
ही केंद्र पुरस्कृत योजना सन २००७-०८ मध्ये राबविण्यास
मान्यता देण्याबाबत आणि पुनर्जिवित केलेला अखर्चित निधी
वितरीत करणेबाबत

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,

शासन निर्णय क्र.कृक्षेम ३९०८/ प्र.क्र.१३/३-अ

मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक : २० फेब्रुवारी, २००८

वाचा :

शासन निर्णय, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

१) कृक्षेम ३९०७/ प्र.क्र.८८/३-अ, दि.२८ मार्च, २००७

२) वित्त विभाग शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-१००६/प्र.क्र.१३१/कोषा-प्रशासन-५, दि.१५ मे, २००७

३) कृक्षेम ३९०७/ प्र.क्र.१५५/३-अ, दिनांक : १४ जून, २००७

४) शुद्धिपत्रक क्रमांक कृक्षेम ३९०७/ प्र.क्र.१५५/३-अ, दिनांक : २ जुलै, २००७

५) कृक्षेम ३९०७/ प्र.क्र.१५५/३-अ, दिनांक १७ जुलै, २००७

६) केंद्रिय कृषि मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.६-६/२००७/एमएम-१, दि.८ मे, २००७

७) केंद्रिय कृषि मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.६-६/२००७/एमएम-I, दि.२४ ऑगस्ट २००७

८) केंद्रिय कृषि मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.२-५/२००७/एमएम-II, दि.३१ ऑगस्ट, २००७

प्रस्तावना :

कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग ही योजना राबविण्यास सन २००७-०८ मध्ये केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने संदर्भाधिन दि.८ मे, २००७ च्या पत्रान्वये मान्यता दिली आहे. त्यानुसार कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग या योजनेसाठी रु.२३३.५७ लक्ष (दोन कोटी तेहतीस लक्ष सत्तावन हजार मात्र) इतक्या कार्यक्रमास राज्य शासनाची वित्तीय मान्यता देण्यात आली असून त्यामध्ये ७५% केंद्र हिस्सा म्हणून रु.१७५.१८ लक्ष (रुपये एक कोटी पंचाहत्तर लाख अठरा हजार मात्र) व २५% राज्य हिस्सा म्हणून रु.५८.३९ (रुपये अठ्ठावन लक्ष एकोणचाळीस हजार मात्र) इतका उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. आता केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने संदर्भाधीन दि.२४ ऑगस्ट, २००७ व ३१ ऑगस्ट, २००७ च्या पत्रान्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार सन २००७-०८ मध्ये योजनेकरिता मंजूर केलेला निधी वितरीत करण्यास शासनाची प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग ही योजना राबविण्यास सन २००७-०८ मध्ये केंद्रिय कृषि मंत्रालयाने संदर्भाधिन दि.२४ ऑगस्ट, २००७ च्या पत्रान्वये रु. ८२.८० लक्ष च्या कार्यक्रमास आणि दि.३१ ऑगस्ट, २००७ च्या पत्रान्वये सन २००६-०७ मधील अखर्चित रहिलेला रु.१.४८ लक्ष निधी पुनर्जिवित करण्यास प्रशासकीय मान्यता दिलेली आहे. त्यानुसार कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग या योजनेसाठी रु.८२.८० लक्ष (ब्यांशेली लक्ष ऐशी हजार मात्र) इतक्या कार्यक्रमास राज्य शासनाची प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे.

यामध्ये ७५% केंद्र हिस्सा म्हणून रु.६२.१० लक्ष (रुपये बासष्ट लक्ष दहा हजार मात्र) व २५% राज्य हिस्सा म्हणून रु.२०.७० (रुपये वीस लक्ष सत्तर हजार मात्र) इतका राहील.

२. तथापि केंद्रीय कृषि मंत्रालयाने संदर्भाधीन दि.३१ ऑगस्ट, २००७ च्या पत्रान्वये सन २००६-०७ मधील अर्खचित राहिलेला रु.१.४८ लक्ष (रुपये एक लक्ष अठ्ठ्याळीस हजार मात्र) निधी पुनर्जिवित करण्यास मान्यता दर्शविलेली आहे. या पुनर्जिवित निधीचा राज्य शासनाचा २५ टक्के निधी रु.०.४९ लक्ष उपलब्ध करून देणे गरजेचे आहे. तेव्हा केंद्र शासनाच्या संदर्भाधीन पत्रान्वये दिलेल्या मान्यतेच्या अधीन राहून **कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग** ही योजना राबविण्यासाठी रु.८२.८० लक्ष (ब्याऐशी लक्ष ऐशी हजार मात्र) + रु.१.४८ (रुपये एक लक्ष अठ्ठ्याळीस हजार मात्र) + रु. ०.४९ लक्ष (रुपये एकोणपन्नास हजार मात्र अशा एकूण रु.८४.७७ (रुपये चौऱ्याऐशी लक्ष सत्त्याहत्तर हजार मात्र) इतका कार्यक्रम राबविण्यास राज्य शासनाची **वित्तीय व प्रशासकीय** मान्यता देण्यात येत आहे.

३. **कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग** ही योजना राज्यातील सर्व जिल्ह्यातील तालुक्यात टप्प्याटप्प्याने राबविण्यात येणार असून सन २००७-०८ या वर्षामध्ये ही योजना सन २००६-०७ मधील नवीन ६९ तालुक्यामधील नवीन अतिरिक्त २५ गटांसाठी राबविण्यात येणार असून त्याचा तालुकानिहाय तपशिल संदर्भाधीन दि.२ जुलै, २००७ चा शासन शुद्धिपत्रकासोबत जोडलेल्या यादीनुसार राहील.

४. **कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग** या योजनेच्या सन २००७-०८ मधील अंमलबजावणीच्या तपशिलानुसार योजनेचा एकूण लक्ष रु.८४.७७ (रुपये चौऱ्याऐशी लक्ष सत्त्याहत्तर हजार मात्र) घटकनिहाय तपशिल खाली दर्शविल्याप्रमाणे राहील.

अ.क्र.	घटक	मंजूर निधी (रु.लाखात)	भौतिक	वित्तीय (रुपये लाखात)
१	गावपातळीवरील प्रशिक्षण	१३.८०	१७२५	१३.८०
२	एकत्रित निधी	६९.००	१७२५	६९.००
३	प्रशिक्षण साहित्य	१.९७	--	१.९७
	एकूण	८४.७७	---	८४.७७

या योजनेची अंमलबजावणी करण्याकरिता उद्दीष्टनिहाय सूचना निर्गमित करण्याकरिता संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करतेवेळी संदर्भाधीन दि. १७ जुलै, २००७ च्या शासन निर्णयात दर्शविलेल्या बाबी अंतर्भूत करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

५. **केंद्रीय कृषि मंत्रालयाने दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना, मार्गदर्शक तत्वे तसेच शासनाचे प्रचलित नियम व अटी यानुसार खर्च करण्यात यावा.** या योजनेकरिता मंजूर केलेला निधी खर्च करण्यास संचालक, (विस्तार व प्रशिक्षण)कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आंहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. राज्यातील संबंधित कृषि सहसंचालक अथवा अन्य अधिका-यांना आवश्यकतेनुसार या मंजूर निधीचे वाटप करण्यास आणि त्याच्या वापराबाबत मार्गदर्शक सूचना देण्यास संचालक,(विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. सदर निधीचे वाटप वित्त विभागाने विकसित केलेल्या संगणकीय अर्थसंकल्प वितरण प्रणाली व्दारे आणि त्यांच्या दिनांक १५ मे, २००७ च्या शासन निर्णयात नमूद केलेल्या सूचनेनुसार

मासिक निधी विवरण पत्राच्या मर्यादेत करण्यात यावे. सदर निधी खर्च करतांना मासिक कॅश फ्लोच्या मर्यादेत राहिल याची जबाबदारी संचालक, (विस्तार व प्रशिक्षण) यांची राहिल.

६. सन २००७-०८ मध्ये कृषी क्षेत्रामध्ये महिलांचा कार्यक्षम सहभाग या केंद्र पुरस्कृत योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी होणारा केंद्र व राज्य हिश्याचा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व सन २००७-०८ च्या मंजूर तरतूदीतून करण्यात यावा :-

केंद्र हिस्सा -

मागणी क्रमांक डी-४

२४०१ पीक संवर्धन, १०९ विस्तार व प्रशिक्षण

पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - केंद्र पुरस्कृत योजना

(०१)(१४) कृषि क्षेत्रात महिलांचा अधिक कार्यक्षम सहभाग

३३ अर्थसहाय्य (२४०१ ३०१९)

राज्य हिस्सा -

मागणी क्रमांक डी-४

२४०१ पीक संवर्धन,

१०९ विस्तार व प्रशिक्षण

पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - केंद्र पुरस्कृत योजना (राज्य योजना)

(०१)(३८) कृषि क्षेत्रामध्ये महिलांचा कार्यक्षम सहभाग

३३ अर्थसहाय्य (२४०१ ४३५६)

४. हे आदेश वित्त विभागाच्या अनौ.संदर्भ क्रमांक ३४/०८/व्यय-१ दिनांक २९ जानेवारी, २००८ अन्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार प्रधान सचिव (कृषि) यांच्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईट वर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २००८०२२०१४३३०६००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(वीणा राऊत)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

प्रति,

आयुक्त कृषि, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे (१० प्रतीसह)

सर्व विभागीय आयुक्त

संचालक, समाजकल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,

सर्व संचालक/ सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे,
सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक,
जिल्हाधिकारी व सदस्य सचिव, जिल्हा नियोजन विभाग समिती (सर्व),
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य लेखा व वित्त अधिकारी
सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
व्यवस्थापकीय संचालक, महाबीज, अकोला,
सर्व कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद,
महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२, (लेखा अनुज्ञेयता), मुंबई/ नागपूर,
महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२, (लेखा परीक्षा), मुंबई/ नागपूर,
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
सर्व विधान मंडळ सदस्य, विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई,
महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई,
सर्व अध्यक्ष, जिल्हा परिषदा,
सामाजिक न्याय विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
सर्व सहसचिव/ उपसचिव/ अवर सचिव/ कार्यासन अधिकारी (कृषि), कृषि व पदुम विभाग
ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
सहसंचालक (विधयो), समाजकल्याण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
वित्त विभाग व्यय-१, मंत्रालय, मुंबई-३२, /नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
निवड नस्ती